

A close-up photograph of a computer keyboard. The central focus is a key that has been replaced with a small flag of Russia, showing its characteristic white, blue, and red horizontal stripes. Other keys with symbols like brackets, curly braces, and a double quote are visible around it.

AZ OROSZ KAPCSOLAT

A Political Capital Institute elemzése az európai szélsőjobb oldalon terjedő oroszbarát politikáról

2014. április 10.

POLITICAL CAPITAL
POLICY RESEARCH & CONSULTING INSTITUTE

Vezetői összefoglaló

- **A Political Capital 2009-ben¹ az elsők között hívta fel a figyelmet² a kelet-európai szélsőjobboldali pártok Oroszország felé tanúsított nyitottságára. 2013 végén számos elemző, köztük Marcel H. Van Herpen vagy Paul A. Goble³ észlelt hasonló jelenséget⁴, immár a nyugat-európai szélsőjobboldali pártok vonatkozásában. A szélsőjobboldalra gyakorolt orosz befolyás tehát ma már egész Európában tapasztalható jelenség, ami kiemelt kockázatot jelent az euroatlanti integrációra nemzeti és közösségi szinten egyaránt, különös tekintettel a 2014-es európai parlamenti választásokra és az ukrán válságra.**
- **A szélsőjobboldali pártok 2014-ben a francia Nemzeti Front vezetésével oroszbarát frakciót alkotnak az Európai Parlamentben.** Oroszország érdekeinek képviselője azonban már most egyértelmű, hiszen többek között Kovács Béla a Jobbik⁵ vagy Aymeric Chauprade⁶ a francia Nemzeti Front képviselőjében „független megfigyelőként” támogatták a Krím-félszigeti annektálását szolgáló orosz referendumot az osztrák Szabadságpárt, a belga Flamand Érdek, a bolgár Ataka, az olasz Északi Liga stb. küldöttei mellett.⁷ **Sőt, április első felében került sor az ukrajnai krízis békés rendezésére hivatott brüsszeli találkozóra az Európai Parlament Külügyi Bizottságának alelnöke, az Északi Liga képviselője, Fiorello Provera és Alekszej Puskov, az orosz Állami Duma külügyi bizottságának vezetője, továbbá Vlagyimir Csizsov, Oroszország EU nagykövete között. Mindezt ráadásul egy olyan időszakban, amikor az Európai Unió politikai és gazdasági krízise miatt egyaránt sérülékeny állapotban van.**
- **A magyar Országgyűlésben az EU és Oroszország közötti hintapolitikát folytató kormánypárt mellett ugyancsak erősödik az oroszbarát szélsőjobboldal. Az április 6-án lezajlott parlamenti választás ugyanis tovább erősödött a Jobbik, amelynek programjában hangsúlyos helyet foglal el az orosz érdekeket megtestesítő „eurázsiai külpolitikai paradigma” képviselője, valamint az a EU- és a NATO-tagság újratárgyalása.⁸ Így nem volt meglepő a Jobbik külügyi kabinetjét vezető Gyöngyösi Márton nyilatkozata arról, hogy a választások után: „Moszkvába utazna először Vona Gábor”⁹ Mindez azt is jelzi, hogy a Jobbik Oroszországgal a háta mögött belpolitikai szinten sem lesz könnyen félreállítható.**

1 Russia's Far-Right Friends: http://www.riskandforecast.com/post/in-depth-analysis/russia-s-far-right-friends_349.html

2 A moszkvai kapcsolat: mi köze a Jobbiknak Putyin Oroszországhoz? http://hirszerzo.hu/hirek/2009/12/1/132169_a_moszkvai_kapcsolat_mi_koze_a_jobbiknak_pu

3 <http://www.project-syndicate.org/commentary/putinism-as-a-model-for-western-europe-s-extreme-right-by-marcel-h-van-herpen>, http://www.iwp.edu/news_publications/detail/kremlin-expands-and-exploits-its-ties-with-extreme-right-in-europe-says-prof-paul-goble

4 Nemrég a Foreign Affairsben jelent meg ezen témában egy írás: <http://m.foreignaffairs.com/articles/141067/mitchell-a-orenstein/putins-western-allies>

5 <http://444.hu/2014/03/15/akinek-eddig-nem-volt-egyertelmu-hogy-a-jobbik-az-oroszokkal-van-e/>

6 <http://euobserver.com/eu-elections/123556>

7 <http://anton-shekhovtsov.blogspot.hu/2014/03/pro-russian-extremists-observe.html>

8 <http://jobbik.hu/hireink/kimondjuk-megoldjuk-valasztasi-program-2014>, http://mandiner.hu/cikk/20140401_a_nato_tagsagot_is_ujragondolna_a_jobbik

9 http://index.hu/belfold/2014/02/24/valasztas14/az_elso_ut_moszkvaba_vezet/

Az „eurázsiai doktrína”

Egyes európai szélsőjobboldali pártok és a jelenlegi orosz vezetés egyre látványosabb ideológiai összekapcsolódása annak az orosz geopolitikai stratégiának a keretében értelmezhető, amely a Putyin-éra kezdetétől a korábbi időszak társadalmi-gazdasági gyengeségeit és ebből következő kedvezőtlen nemzetközi alkuit maga mögött hagyva a világhatalmi státusz helyreállítására törekedett. Mindezt Oroszország birodalmi szerepfelfogása és energiaipari erőforrásokkal megerősített sajátos modernizációs útja támasztotta alá¹⁰. A diplomáciai erőfelmutatás egyrészt szimbolikusan, másrészt konkrét gazdasági, elsősorban energetikai-piaci eredmények révén erősítette a politikai hatalom belföldi stabilitását. Mindez pedig különösen fontossá vált azután, hogy a globális pénzügyi-gazdasági válság negatív következményei súlyosan érintették a máig gyengélkedő orosz gazdaságot is.

Oroszország külpolitikai aktivitásnak újabb lendületet adott Vlagyimir Putyin harmadik elnöki ciklusa. Ennek kezdetét megelőzően külpolitikai törekvéseit Putyin „**Eurázsiai Unió**” néven öntötte formába az Izvesztija című lapban megjelent 2011-es cikkében¹¹. Az elnök elképzeléseit ezután – a külkapcsolatokért felelős elnöki intézet vezetőjeként – az újságíró és politikai stratég, Modeszt Kolerov¹² dolgozta ki. Ez a doktrína a posztsovjet államoknak nemzeti kibontakozást és „igazi szuverenitást” ígért, az Európai Unió „fölösleges korlátozásai” nélkül. Az „eurázsiai doktrína” további keményvonalas kibontakozását láthatjuk az Ukrajna szétdarabolására irányuló orosz katonai beavatkozással, kezdve a Krím-félszigettel, és a legfrissebb fejlemények alapján a donyecki és harkovi területekkel folytatva azt.¹³

Mindehhez jól illeszkedett az az újrafogalmazott putyini ideológia, amely a tekintélyelvűsége, a rendpártiságra, a nacionalizmusra és etatizmusra építve – Ladányi János és Szelényi Iván kifejezésével¹⁴ – egyfajta „**posztkommunista neokonzervativizmust**” hirdetett meg a „hanyatlónak” tartott Nyugat értékeivel szemben.

Putyin Oroszországnak ezek után szinte természetes partnereiként jönnek szóba a saját establishmentjükkel szemben álló európai szélsőjobboldali erők, amelyek EU-szkepticizmusuk, vagy egyenesen EU-ellenességük révén ideológiailag is illeszkednek a „nagyorosz” elképzeléshez.

10 Angela E. Stent: Restoration and Revolution in Putin's Foreign Policy, EUROPE-ASIA STUDIES Vol. 60, No. 6, August 2008

11 <http://www.russianmission.eu/en/news/article-prime-minister-vladimir-putin-new-integration-project-eurasia-future-making-izvestia-3->

12 Kolerov 2012-től „persona non grata” Lettországnak az ország „területi egységére és gazdasági biztonságára” jelentett veszélyessége miatt, korábban Litvániából, Észtországból és Grúziából tiltották ki. <http://www.kommersant.ru/doc/1998818>.

13 http://index.hu/kulfold/2014/04/07/a_krim_utan_donyeck_is_oroszorszage_lehet/

14 Ladányi János–Szelényi Iván: Posztkommunista neokonzervativizmus, Élet és Irodalom LVIII. évfolyam, 8. szám, 2014. február 21. http://www.es.hu/ladanyi_janos8211;szelenyi_ivan;posztkommunista_neokonzervativizmus;2014-02-19.html

Előzmények a kelet-európai szélsőjobbaldalon

2009-ben a posztoszocialista országok közül Magyarország, Bulgária, Szerbia és Szlovákia példáján keresztül mutattuk be az egyes szélsőjobbaldali formációk és Oroszország kapcsolatát. Bulgária, Szlovákia és Szerbia speciális helyzete (az államisághoz kapcsolódó kulturális-történeti okok és a pánszlávizmus ideológiája miatt) eleve nyitottá tette ezen országok közvéleményét és politikumát Oroszország felé.

Bulgáriában a 2005-ben alakult kisebbségellenes, nacionalista, EU-ellenes és etatista Támadás (ATAKA) képviseli legmarkánsabban az orosz elkötelezettséget. A párt belföldi támogatottsága 2013-ra 7,3%-ra csökkent, a Gallup International 2014. januári felmérése szerint pedig ha folytatódik a visszaesés, veszélybe kerülhet a 2009-es európai parlamenti választásokon elért 2 parlamenti helye.¹⁵ A párt elnöke, Volen Siderov csak közvetetten fejtette ki oroszbarát véleményét, amikor kiállt a Bulgária és Oroszország közötti közvetlen gázvezeték létesítése, illetve amikor Törökország helyett Oroszország uniós csatlakozása mellett érvelt. A Támadás emellett programjában, a magyarországi Jobbikhoz hasonlóan, kiemeli az Uniót kívüli keleti piacok, azaz Oroszország, Líbia, Irak, felé történő nyitás fontosságát.

Szlovákiában a Szlovák Nemzeti Párt (SNS) parlamentből való kihullását követően a szlovák szélsőjobbaldalon új erőként a A Mi Szlovákiánk Néppárt (ĽSNS) vezetője, Marian Kotleba jelentkezett, aki etnicista és romaellenes retorikájával egy 2013-as helyi választáson 55%-os támogatottsággal lett a Banská Bystrica Régió vezetője. Kotleba rövid politikusi karrierje ellenére, még bármiféle országos befolyás-szerzést megelőzően, már 2014 januárjában sietett támogatásáról biztosítani az azóta megbukott oroszbarát ukrán elnököt, Viktor Janukovicot. Nyílt levelében¹⁶ a politikus leszögezte, hogy az ukrainai tüntetők az „Oroszországhoz közelebb törekvő” Nyugat érdekeit képviselik, Ukrajna „függetlenségét” fenyegetve. Érdekes ugyanakkor, hogy a ĽSNS viszont támogatta a felkelők nemzeti függetlenségért folytatott harcát.

Szerbiában a politikai elit általános oroszbarátsága a legerősebben a Szerb Radikális Pártban nyilvánult meg, amely 2008-ban épp az EU-pártiság mentén hasadt ketté. Az eredeti Szerb Radikális Párt 2012-re kiesett a parlamentből. A pártból korábban kivált, EU-párti Szerb Haladó Párt pedig 2012-ben megnyerte a parlamenti választást, vezetője pedig, Tomislav Nikolics Szerbia elnökévé vált. Az oroszbarátság tehát Szerbiában folyamatosan a legfelsőbb szinten képviselt. A két ország energiapolitikai kérdésekben szorosan együttműködik, és a szerb gáztársaság is részben a Gazprom tulajdonában van. Maga a Szerb Haladó Párt továbbra is megőrizte kapcsolatrendszerét az ausztriai Szabadság Párttal és a putyini Egységes Oroszország párttal.

Ezekben az országokban – és az alább részletesen bemutatásra kerülő magyar politikában – tehát **már korábban is láthatóak voltak a szélsőjobbaldali-orosz kapcsolatok meghatározó elemei. Ezek közé tartozott a gazdasági érdekeket hangsúlyozó „keleti nyitás” politikája, a sajátos új ideológiai kapcsolódás, továbbá az együttmozgás az oroszok számára meghatározó kérdésekben a nemzetközi szinten** – gondoljunk csak az orosz-grúz konfliktusban az Amerika-barát Szakasvilit szélsőjobbról érő politikai támadásokra.

¹⁵ http://www.novinite.com/view_news.php?id=157612

¹⁶ <http://www.vucbb.sk/portal/sites/default/files/bbsk/clanky/2014/otvorenny-list-predsedu-bbsk-mariana-kotlebu-prezidentovi-ukrajiny-viktorovi-fedorovicovi-janukovicovi/otvorenny-list.pdf>

Arccal Kelet felé Európa-szerte

Ami 2008-ben az orosz-grúz konfliktus volt, az 2014-ben az ukrain polgárháborús helyzet és a szíriai geopolitikai játszma. Ezekben az ügyekben az oroszbarát ukrán Viktor Janukovics és a szíriai Bassár al-Aszad mellett állt ki az európai szélsőjobboldal egy része. Az orosz világhatalmi és regionális ügyek mellett pedig feltűnő az érdekegyezés az Oroszország számára kulcsfontosságú energetikai-ipari témákban is.

Mindez annak ellenére volt megfigyelhető, hogy részben Nyugaton is, de főként a rendszerváltó kelet-európai országok többségében sokáig Oroszország töltötte be a legfőbb külső ellenség szerepét a szovjet múlt miatt. Az elmúlt években azonban ez az ellenségkép megváltozott, a legerőteljesebben éppen a kelet-európai szélsőjobboldali pártok esetében, amelyek oroszbarátsága annak ellenére is erősödött, hogy Putyin vezetése alatt a birodalmi nosztalgia felerősödésével párhuzamosan a kommunista rendszer pozitív „újraértelmezése” is megindult Oroszországban.

A sajtóban legelterjedtebb magyarázat szerint mindennek az az oka, hogy Oroszország anyagi támogatást nyújt az egyes európai szélsőjobboldali pártok számára. Egyelőre a nyilvánosság elé nem került olyan bizonyíték, amely egyértelműen igazolná ezt a gyanút. Tetten érhető ugyanakkor **a szélsőjobboldali pártok ideológiai és politikai vonzódása Oroszországhoz a következő okok miatt.**

- **A tekintélyelvű orosz politikai berendezkedés**, az erőskezű vezető, a nagyhatalmi retorika, az alapvető szabadságjogok háttérbe szorítása, a stratégiai szektorok feletti állami kontroll, a piaci mechanizmusokat felülíró „nemzeti érdekre” való permanens hivatkozás, a nagytőkét kordában tartó irányított gazdaság mind politikai, mind gazdasági értelemben **követendő államszervezési mintát nyújt** az európai szélsőjobboldal egy része számára.
- A nemzeti önállóságot és bezárkózást hirdető egyes szélsőjobboldali pártok paradox módon **a keleti nagyhatalomhoz való gazdasági és politikai közeledéssel kívánják megjeleníteni az Európai Unió vagy tágabb értelemben az euroatlanti politikai és gazdasági közösség, azaz a Nyugat kritikáját**, vagy az attól való elszakadás szándékát.
- Oroszország új geopolitikastratégiájatalálkozik a európai szélsőjobboldali pártok establishment-ellenességével és politikai érdekeivel. Sőt, **a putyini „eurázsiai doktrína” „aktív eszközei” (aktivnye meropriyatiya) révén politikai támogatást ad a „baráti” pártok és szervezetek számára.** A finn Saari összefoglalásában mindennek három fő eleme van: (1) a proaktív politikai kezdeményezőkézség, (2) az „NGO-diplomácia” és (3) a baráti médiavállalkozások támogatása. Az első pont a külföldi politikai aktorokkal való kapcsolatfelvételt, oroszbarát pártok létrehozását és koordinációját, politikai know-how és szakértők exportját takarja. Az NGO-vonal lényegében az orosz politikát támogató ifjúsági csoportok, kisebbségi és szeparatista civil szervezetek és think tankek, azaz pseudo-civil szervezetek létrehozását jelenti. A média a belföldi és külföldi közvélemények befolyásolására irányul akár már meglévő akár létrehozandó médiumokon keresztül. Saari példákat is hoz már megvalósult beavatkozásokra. Álcivil szervezetek jöttek létre például Észtországban, Transzisztriában, Dél-Oszétiában. Az oroszok pénzügyileg és politikailag is aktívan támogattak moldovai és grúziai szeparatistákat. Végül hathatós közreműködésükkel nyerte meg a korábban jelentéktelen Harmónia Centrum a választásokat Lettországon (Saari, 2011:3-5)¹⁷.

¹⁷ Sinikukka Saari: Putin's Eurasian Union Initiative: Are the premises of Russia's post-Soviet policy changing?, UIbrief NO9, 1 Nov 2011 <http://www.ui.se/upl/files/65793.pdf>

A szélsőjobb oldali pártok trade-off nyeresége tehát nem feltétlenül a sokak által feltételezett pénzügyi támogatás, hanem a még értékesebb szakértői, szervezeti, mediális segítség, azaz egyfajta kapcsolati háló és politikai know-how megszerzése. Ugyanakkor ez a tényleges orosz know-how adja a kirajzolódó európai oroszbarát párt-hálózat kockázatát is. Oroszország láthatóan minden fronton jelen van, úgy a politikai mainstreamben, mint a szélsőséges pártoknál próbálja érdekeit érvényesíteni, minél több lehetséges forgatókönyvet megjátszva. Ennek voltak jelei például Olaszországban, Görögországban és Magyarországon is, ahol a szélsőjobb oldali pártok támogatásával párhuzamosan zajlottak/zajlanak a kormányközi közeledések is.

Az orosz befolyásszerzés nem csak azért lehet hatásos, mert egyes pártokat érint közvetlenül, hanem azért is, mert ezek a pártok az utóbbi időben tapasztalható erősödésük révén meghatározó szerepet játszhatnak uniós szinten is a különféle pártszövetségekben. Úgy tűnik tehát, hogy **pártcsalád-építő orosz diplomáciai erőfeszítés folyik Európában.** Erre utal Oroszországnak a szélsőjobb oldali pártokat szövetkezésre ösztönző politikája, illetve több orosz közreműködéssel megvalósult vagy a jövőben megvalósuló találkozó is.

- 2013 novemberében közös moszkvai látogatáson vett részt és tartott sajtótájékoztatót Nick Griffin a Brit Nemzeti Párt (BNP) vezetője, Roberto Fiore, az Új Erő vezetője és a görög Arany Hajnal szóvivője, Ilias P. Kasidiaris. A meghívottak listájának különös jelentőséget ad pártszövetségeik konstellációja. Az Új Erőt az Arany Hajnalhoz köti a szélsőjobb oldali pártok által 2004-ben létrehozott és Fiore által elnökölt European National Front (FNE) szövetsége. A BNP pedig részese annak a Jobbik által vezetett Alliance of European National Movements (AENM) szövetségnek, melynek korábban tagja volt a francia Nemzeti Front is.
- Az Északi Liga 2013. december 15-én tartott tisztújító kongresszusán jelen volt az alapító Umberto Bossin kívül Geert Wilders, a holland Szabadságpárt (PVV) elnöke, az osztrák FPÖ vezetője, Heinz Christian-Strache, a francia Nemzeti Front, a Flamand Érdek (VB), a Svéd Demokraták (SD) képviselői, továbbá az Egységes Oroszország képviselője, Viktor Zubarev¹⁸. Az orosz képviselővel történt politikai egyeztetés szorosan kapcsolódott az említett pártok által 2010-ben létrehozott új európai parlamenti választási szövetséghez, a European Alliance for Freedomnak (EAF) az európai választásokra való felkészítéséhez és megszilárdításához.
- A Putyinhoz közel álló Intelligent Design Bureau által 2014. október 4-5-re szervezett szentpétervári Orosz Nemzeti Fórumra¹⁹ meghívást kapott a Jobbik, az Arany Hajnal és az osztrák Szabadságpárt egyaránt. A fórum jelentőségét mutatja, hogy a konferencia tervezett létszáma 1500 fő, témái közé tartozik többek között Oroszország és Európa új közös nemzeti doktrínájának kidolgozása, egy állandó koordinációs bizottság felállítása a konferencia által elfogadott nemzeti policy-k implementálására.

¹⁸ Zubarev egyértelműen kijelentette, hogy a kongresszus és Putyin „politikai és ideológiai platformja” nagyfokú összhangot mutat, amiről majd be fog számolni az Egységes Oroszországnak. Lorenzo Fontana az Északi Liga európai parlamenti képviselője 2014. januárjában Oroszországba utazott, hogy előkészítsen egy magas szintű 2014-es találkozót Putyinnal. Kérdésre válaszolva Fontana elismerte, hogy a Putyin és a LN vezetője, Matteo Salvini között tervezett tárgyalás az Európán túli „közös érdekek” egyeztetéséről szólna. - <http://www.affaritaliani.it/affari-europei/intervista-internazionale-euroscettica-incontro-salvini-putin.html>

¹⁹ <http://bit.ly/1iIJCJS>

Oroszbarát pártok európai hálózata

Az európai szélsőjobboldalon Oroszországhoz fűződő viszonyt tekintve különbséget tehetünk „elkötelezett”, „nyitott”/ „semleges” és az „ellenséges” között.

- **A jelentősebb európai szélsőjobboldali pártok többsége abba az „elkötelezett” csoportba tartozik, amelyik nyíltan vállalja Oroszország iránti szimpátiáját.** Az Oroszországot aktívan támogató csoporton belül is különbséget kell tenni az elköteleződés két, egymást adott esetben átfedő, formája között. A gazdasági keleti nyitást hangsúlyozó pártok egy része ugyanis pusztán külpolitikai és gazdaságpolitikai, azaz reálpolitikai alapon is szimpatizálhat, amely nem egyezik meg a putyini gazdasági-társadalmi berendezkedést és hatalomgyakorlási modellt mintának tekintő gondolkodásmóddal.
- **A „nyitott” csoportba azokat a pártokat sorolhatjuk, melyek legtöbbször ugyan negatívan vagy semlegesen viszonyulnak Oroszországhoz, egy-két fontos kérdésben mégis az orosz álláspontra helyezkednek,** noha erre nincs igazán fontos indokuk. Ebbe a „kettős játékot” játszó típusba a legfontosabb szereplő a Geert Wilders vezette PVV, amely belföldön egyértelműen és folyamatosan elítéli Oroszországot, miközben külföldön megkezdte a kapcsolatépítést az oroszokkal.
- **Az „ellenséges” pártok esetében az látható, hogy ezek elsősorban az Oroszországgal konfliktusban álló országokban találhatók.** Ide tartozik például Románia, melynek folyamatos konfliktusa van Oroszországgal a román etnikai többségű Moldova ügyében, vagy Lettország, ahol a Nemzeti Szövetség Lettországért! ellenséges Oroszországgal, illetve az orosz kisebbséggel szemben.

Egyes európai országok szélsőjobboldali pártjainak viszonya Oroszországhoz

Ország	Elkötelezettek	Nyitottak/Semlegesek	Ellenségesek
Ausztria	FPÖ		
Belgium	VB		
Bulgária	ATAKA		
Horvátország		HSP (semleges)	
Csehország	DS		
Dánia		DF (nyitott)	
Észtország		EIP (semleges)	
Finnország			PS
Franciaország	FN		
Németország	NPD		
Görögország	XA		
Hollandia		PVV (nyitott)	
Magyarország	Jobbik		
Olaszország	LN, FN		
Lettország			VL-TB/LNNK
Litvánia	TT		
Lengyelország	SRP	LPR (nyitott)	
Románia			PRM
Szlovákia	SNS, ĽSNS		
Svédország		SD (nyitott)	
Egyesült Királyság	BNP		
Összesen	15	6	3

A szélsőjobboldal megerősödése a válság hatására minden európai országban esélyesebbé vált. A legjelentősebb pártokat tömörítő European Alliance for Freedom választási szövetség tagjainak többsége és azon kívül álló meghatározóbb szélsőjobboldali pártok – mint a Jobbik vagy az Arany Hajnal – egyaránt elkötelezettek Oroszország mellett. **Az EP-választásokon várhatóan jól teljesítő oroszbarát szélsőjobboldal reprezentánsai tehát az eddiginél minden bizonnyal nagyobb súllyal lesznek jelen az Európai Parlamentben. Ez pedig azért fontos Oroszország számára, mert az energia világpiacán végbemenő radikális változások (pl. palagáz, cseppfolyósított gáz) miatt fokozottan érdekelt abban, hogy pozícióit európai energiapiacon megtartsa, illetve, hogy az ezzel kapcsolatos döntéseket uniós szinten is befolyásolni tudja.**

Az egyes országok vizsgálata

Magyarország

Magyarországon – bármely politikai szereplőről legyen is szó – általában a gazdasági érdekekre és a keleti piacok „visszaszerzésére” hivatkozva szokás az Oroszország felé történő nyitást indokolni. Ez az érvelés azonban több szempontból is megkérdőjelezhető. Egyrészt a rendszerváltással megszűnt a KGST és vele az egykori szovjet blokk jelentette piac, ennek „visszaszerzésében” reménykedni nyilvánvalóan illúzió. Másrészt a szorosabb gazdasági kapcsolatokra vonatkozó célkitűzés valójában szöges ellentétben áll azzal a magyar politikusok által ugyancsak gyakran hangoztatott törekvéssel, miszerint csökkenteni kellene Magyarország Oroszországtól való energiafüggőségét, hiszen a gazdasági kapcsolatok főleg ezen a téren léteznek. Harmadrészt, az elmúlt években Kelet felé tett lépések ellenére Magyarország gazdasági teljesítménye továbbra is sokkal inkább a nyugati országok (főleg Németország) teljesítményétől függ, míg a keleti országokkal fennálló gazdasági kapcsolatok szinte semmit sem bővültek.

Magyarországon a szélsőjobboldali Jobbik Oroszországhoz fűződő jelenlegi viszonyát bonyolítja a kormányzó Fidesznek a 2010-es választási győzelem után bekövetkezett oroszbarát fordulata. Az nemzetközileg egyre inkább elszigetelődő második Orbán-kormány ugyanis „keleti nyitással” igyekszik politikai és gazdasági mozgásteret teremteni magának. Ennek legújabb fejezeteként született meg a paksi atomerőmű tender nélküli bővítéséről történt, a nyilvánosság számára részleteiben nem megismerhető Orbán-Putyin megállapodás 2014 elején Moszkvában. Míg a balközép ellenzék egésze élesen támadja ezt a megállapodást, addig a Jobbik mellette érvel, „oroszellenség” miatt bírálja a többi ellenzéki pártot – felmutatva azt, hogy a magyar szélsőjobb Oroszország iránti elkötelezettsége, ha lehetséges, még szorosabbá vált 2009 óta.

A Jobbik oroszbarátsága ugyanis nem újkeletű, első látványos jele a 2008-as grúz-orosz határvita idején nyilvánult meg, amikor a Jobbik politikusai az orosz fél mellett foglaltak állást, a Jobbik-közeli sajtótermékek pedig – rövid ideig tartó tanácsstalanság után – Grúziát bírálták. Vona Gábor 2008 decemberében Oroszországba látogatott, ahol többek között az Egységes Oroszország párt tagjai előtt tartott előadást „Létezhet-e Európa Oroszország nélkül?” címmel²⁰. A párt 2009-es gazdaságpolitikai elképzelései szerint Magyarországnak nyitnia kell a keleti piacok felé, és az Európai Unió helyett inkább Oroszországban, Kínában vagy akár Iránban kell értékesítenie a magyar termékeket.

²⁰ <http://adlibitum.hu/post/137152086>

Hasonlóan egyértelmű volt a párt álláspontja energiapolitikai kérdésekben: az uniós Nabucco-gázvezeték helyett az oroszok által preferált Déli Áramlat mellett tette le a voksot. 2010-ben már a Jobbik választási programja is tartalmazott Oroszországra vonatkozó megállapításokat, melyben elemi érdekek nevezte a „növekvő befolyással bíró Oroszországgal” való jó kapcsolat kialakítását és fenntartását. Az év fontos fejleményei közé tartozott az Interparlamentáris Unió (IPU) magyar nemzeti csoportjának megalakulása, melynek Magyar-Orosz baráti tagozatának ülésén részt vett Alekszander Tolkach nagykövet is. A találkozón a nagykövet külön kiemelte a Jobbikot, mint Oroszország konstruktív partnerét. A „keleti nyitás” hangsúlyozása továbbra is jelen volt a párt megnyilatkozásaiban 2011-ben és 2012-ben. A belföldi és európai választásokat megelőző 2013-as évben különösen aktívvá vált Vona Gábor, aki májusban a moszkvai Lomonoszov Egyetemen tartott előadásában Oroszországot az európai hagyományok őrzőjeként jellemezte az „áruló” Európai Unióval szemben. Az oroszországi látogatáson Vona valójában a Jobbik európai parlamenti képviselőjét, Kovács Bélát kísérte el, ugyanekkor találkoztak Leonyid Ivanovics Kalasnyikovval, a дума külügyi bizottságának kommunista alelnökével.

Kovács Béla a Jobbik oroszországi kapcsolatainak kulcsszereplője, a párt Külügyi Kabinetjének vezetője. Kovács nem csak azért érdekes személyiség, mivel eredetileg Moszkvában szerzett diplomát, hanem már politikai szerepvállalását megelőzően, a sajtóhírek alapján legalább 2006-ig visszavezethetően, rendelkezett kapcsolatokkal Oroszországban. 2013-ban társelnökévé választották az EU-Oroszország Parlamentközi Munkacsoportjának. **Kovács Béla a 2013-as kalinyingrádi ülésen egy orosz felsőházi szenátortól arról érdeklődött: „a jövőben lehet-e mód arra, hogy egy esetlegesen EU-s tagállam csatlakozási tárgyalásokat kezdeményezzen az Eurázsiai Unióval?”**²¹. 2013 októberében Kovács Béla vezetésével került sor a munkacsoport harmadik ülésére Moszkvában, 2013 novemberében pedig a Jobbik gázipari konferenciát szervezett a Gazprom, orosz parlamenti képviselők és egyéb orosz vállalatok részvételével, melyen Vona Gábor a gázüzemű közlekedés jövője mellett tett hitet. Érdekes, hogy a független, így európai párttámogatással nem rendelkező Kovács az elmúlt évben három jelentés esetében is kapott véleményezői szerepet²² - miközben ezen, szakmailag-politikailag jelentős feladatokért komoly versengés zajlik a nagy európai frakciók tagjai között is. Mindhárom jelentés energiapolitikai témájú (például a nukleáris hulladékok tárolása és szállítása), így orosz vonatkozása egyértelmű. Mindez arra utal, hogy Kovács Bélának független státusza ellenére jelentős támogatói háttere van az EP-n belül is. A Jobbik legutóbbi jelentősebb megnyilatkozása Vona Gábor 2014. januári interjúja az orosz iarex.ru újságnak, melyben az Eurázsiai kezdeményezés előnyeit ecseteli.

A Jobbik oroszbarát ténykedésének súlya azonban nem csak a megnyilatkozó személyekből és intézményi pozíciókból fakad, hanem abból a nemzetközi kapcsolatrendszerből, melynek kiépítésében a párt aktívan részt vesz. A Vona és Kovács kapcsán korábban említett nemzetközi találkozók mellett ugyanis 2009-ben a Jobbik alapította az Európai Nemzeti Mozgalmak Szövetségét, amelyet 2013 végétől Kovács Béla vezet.

21 <http://www.jobbik.hu/hireink/az-unioban-es-keleten-magyar-erdekekert>

22 Kovács Béla. <http://www.votewatch.eu/en/bela-kovacs.html>; lásd még: Az év magyar európai parlamenti képviselői 2011-2012 http://www.policysolutions.hu/userfiles/elemzesek/Policy%20Solutions_%C3%89v_EP%20k%C3%A9pviselei%202011-2012.pdf

Nyilatkozó	Nyilatkozat
<p>Vona Gábor (Magyar Nemzet, 2009. január 3.)</p>	<p>Európa politikai centrumát a jelenleginél keletebbre kellene tolni [...] Ha a Jobbiknak beleszólása lesz a magyar külpolitika irányításába, akkor az orosz– magyar kapcsolatok komoly átalakítását szorgalmazzuk majd. Azt tapasztaltam egyébként, hogy az orosz emberek értik a magyarok problémáit, és én is sokkal inkább átlátom egy orosz vagy német ember gondolkodását, mint egy angolét vagy franciáét.</p>
<p>Vona Gábor (www.jobbik.hu, 2013. február 21.)</p>	<p>A jelenlegi Unió egy értékeit elvesztett, liberális tévút, amely amerikai mintákat vett át kulturális, gazdasági és politikai szinten egyaránt ahelyett, hogy a saját útját járta volna tovább. [...] Két olyan eurázsiai csomópontot látok, amelyet nekünk magyaroknak, de egész Európának is újra kell értékelnie. Az egyik Oroszország, a másik Törökország. Mindkettő nehéz kérdés, hiszen az orosz viszonylatot a történelmi múlt és az államkapitalista rendszer, a törököt pedig a bevándorlás és a muszlim hit teszi bonyolulttá az európai államok számára. De ezek szerintem csupán kérdések, de nem akadályok. Európának ebbe az irányba kell mozdulnia. Ez mind politikai, mind gazdasági, mind kulturális érdekünk. Az amerikanizmus olyan nekünk, mint egy halálos vírus.</p>
<p>Kovács Béla EP-képviselő, EU– orosz energetikai munkacsoport tag (www.jobbik.hu, 2013. június 2.)</p>	<p>Három hete az EU-orosz interparlamentáris ülésen Kalinyingrádban az egyik orosz felsőházi szenátortól megkérdeztem, a jövőben lehet-e mód arra, hogy egy esetlegesen EU-s tagállam csatlakozási tárgyalásokat kezdeményezzen az Eurázsiai Unióval. A válasz nem volt egyszerű, de végeredményben pozitív volt, s ki lett hangsúlyozva: minden csakis érdemi és értelmes tárgyalások után következhet be.</p>
<p>Vona Gábor (www.iarex.ru, 2014. január 22.)</p>	<p>Magyarország számára az euro-atlantizmus gazdasági, politikai és kulturális válságot hozott. [...] Az eurázsianizmus számomra azt jelenti, hogy Magyarország közvetítő tényezővé válhat Európa és Ázsia között. [...] Az eurázsianizmus előnye abból fakad, hogy lehetővé teszi a kontinentális kooperációt folytató régiók függetlenségét, ellentétben az EU-integrációval.</p>

Olaszország

Az olaszországi EU-szkeptikus pártok közül régebbi és meghatározóbb pártja az Északi Liga és a későbbi alapítású, parlamenten kívüli Új Erő egyaránt elkötelezettséget mutat Oroszország irányába.

Az **Északi Liga** több kérdésben is osztja az orosz álláspontot. Lorenzo Fontana, a párt európai parlamenti képviselője az értékek területén a nemzeti identitást és a család védelmét tekintve tartja követendő példának Oroszországot²³, amelyet Olaszország és egész Európa kiemelkedő gazdasági partnerként tart számon. A képviselő támogatja továbbá Putyinnak az iszlám fundamentalizmus ellen vívott harcát, amely szerinte határozottabb választ ad a fenyegetésre, mint az Európai Unió „terrorista-gyanús embereket” beengedő és újabb mecsetek építését engedélyező puha politikája. Érvelésében az iszlámellenesség keveredik az Amerika- és EU-ellenességgel, kapcsolódva az putyini ideológiához.

²³ http://italian.ruvr.ru/2013_12_20/Matteo-Salvini-e-la-sua-Lega-di-battaglia/

Érdekes ennek vonatkozásában észrevenni, hogy míg olasz szélsőjobboldal – többek között – az iszlámellenességben talál közös pontot a putyinizmussal, addig iszlámbarát magyar Jobbikot ugyanez az elem nem zavarja. Ez azt mutatja, hogy minden szélsőjobboldali erő azt látja Putyin rendszerében, amit látni szeretne, belevetíti a saját ideológiáját az Oroszországhoz fűződő viszonyába.

Nyilatkozó	Nyilatkozat
Matteo Salvini (La Voce Della Russia, 2013. december 20.)	Oroszországot Olaszországban még mindig kevésbé ismerik, de szerintem Oroszország jelenti a jövőt. Oroszország a Liga és Észak-Olaszország számára egyaránt kivételes szövetségessé kell váljon az elkövetkező években.
Lorenzo Fontana (www.barbadillo.it, 2014. január 8.)	Nagy harcok kapcsolnak minket az Egységes Oroszország párthoz: a család és identitás védelme, az iszlám fundamentalizmus elleni védekezés. Ne feledkezzünk el arról, hogy Oroszország Olaszország és más európai országok kiemelkedő gazdasági partnere.

Az ideológiai egyezéseken túl az Északi Liga oroszbarátságának talán legfontosabb aspektusa a nemzetközi párt-találkozók szervezése, azaz az európai szintű kapcsolatépítés, mint ahogyan azt korábban a turini kongresszus kapcsán már említettük.

Mindezekon kívül a párt túlzó, már-már viccesnek tekinthető gesztusokat is tett Oroszország felé, például Riva del Garda Trentino városának pártközeli önkormányzata díszpolgárságot ajánlott fel Putyinnak, a Nobel-díjra való jelölés mellett²⁴.

A parlamenten kívüli Új Erő az Északi Ligánál is harsányabb támogatója Oroszországnak. A párt vezetője, a magát „fasisztának” tartó, Roberto Fiore **Putyin Oroszországát „civilizációs modellnek” tartja**, amely a keresztény Európa identitását őrzi a bankokkal és a migránsokkal szemben. Véleménye, hogy valójában Oroszország képviseli Európa népeinek szabad hangját és általában az emberek védelmét, ahogyan azt szerinte a szíriai válságban tapasztalhatta a világ. A vezető különösen számít Oroszország segítségére a kereszténység védelmében a nemzeti identitást fenyegető, illetve a homofóbiát tiltó törvények ellen. Fiore továbbá szorgalmazza Európa határainak újradefiniálását, belefoglalva abba a szintén Európához tartozó Oroszországot, Fehéroroszországot és Ukrajnát. Az „Uráltól Portugáliáig terjedő” Európa ezután rendelkezne a kellő politikai és katonai erővel egy Amerikától és a NATO-tól független politikai entitás megteremtéséhez.

Ezt a nyílt kiállást Oroszország mellett pragmatikus kapcsolatépítés egészíti ki. Sajtóhírek szerint a 2012 szeptemberében rendezett olasz-orosz nemzetközi üzleti konferencián „titkos megállapodást” kötött az Új Erő és a putyini kormányzat²⁵. Annyi biztos, hogy a konferencián Fiore és az akkori miniszterelnök-helyettes, Arkagyij Dvorkovics találkozott és tárgyalt egymással. 2013 novemberében pedig a párt elnöke is köszöntötte Vlagyimir Putyint Olaszországban, aki bilaterális tárgyalások keretében 28 kereskedelmi, köztük energetikai, megállapodást írt alá az olasz miniszterelnökkel, Enrico Lettával.

²⁴ http://italian.ruvr.ru/2014_01_28/Riva-del-Garda-vuole-Putin-cittadino-onorario/

²⁵ <http://agenziaitaliapress.blogspot.hu/2012/10/putin-guarda-forza-nuova-gli-strani.html>

Roberto Fiore egyébként az 1980-as évekre visszanyúló baráti kapcsolatot ápol a BNP-vezér Nick Griffinnel, miután Fiore emigrálni kényszerült Olaszországból lőfegyverrel és robbanóanyaggal való visszaélés vádja elől elmenekülve. Ezek után nem meglepő, hogy 2013. novemberi moszkvai látogatásukon közös sajtótájékoztatót tartott Nick Griffin, Roberto Fiore és a görög Arany Hajnal szóvivője, Ilias P. Kasidiaris.

Nyilatkozó	Nyilatkozat
Sajtóanyag (www.forzanuova.org, 2013. november 26.)	Egy olyan új Európát szeretnék, melyben a legrosszabb imperialista atlantizmust kiszolgáló technokraták és politikusok nem játszanak szerepet, helyükbe pedig a Putyin új Oroszországaival és erőteljes civilizációs modelljével kötött szövetség acélos védelme és iránymutatása lép.

Görögország

Görögország Oroszország kereskedelmében nem tölt be igazán meghatározó szerepet, ugyanakkor az ország geopolitikai jelentősége elsősorban energetikai, közlekedési szempontból nagy. Területén számos energetikai folyosó húzódik, melyek alapvető szerepet töltenek be az európai energiaellátásban. Az ország szerepe még jobban felértékelődött a 2008-as válság után, amely egyértelműen megrengette Görögország uniós integrációját a gazdasági-társadalmi krízis eredményeként, kitűnő lehetőséget teremtve Oroszország számára a „kilábalásban való közreműködéshez”.

Részben a válság eredményeként erősödött meg a nyíltan neonáci párt, az **Arany Hajnal** is, amely minden kétséget kizáróan kinyilvánította Oroszország szimpátiáját. Putyin pedig még a görög pártot megrázó gyilkossági eset²⁶ után is kitart politikai patronáltja mellett. Ilias P. Kasidiaris, a párt parlamenti képviselője, szóvivője már 2012-ben kritizálta a görög kormányt, mivel az „befagyasztotta” Oroszországgal a bilaterális kapcsolatokat. Kasidiaris ezért sürgette az Alexandrúpoliba tervezett orosz konzulátus megnyitását, ezzel is elősegítve az országok közötti kölcsönös gazdasági együttműködést. **Nikolaos Michaloliakos, a párt elnökeként a The Voice of Russia-nak adott 2013-as interjúban²⁷ nyíltan a Görögország és Oroszország közötti „természetes szövetség” mellett érvelt, egyenesen felajánlva az oroszoknak a „meleg tengereket” cserébe az orosz nemzetbiztonsági garanciáért. A pártvezér a geopolitikai szálak mellett kiemelte a két országot mélyen összekötő ortodox vallási alapot is.**

Nikolaos Michaloliakossal letartóztatását követően vette fel a kapcsolatot a Putyin ideológiai tanácsadójának és bizalmasának tartott Alekszandr Dugin professzor. Az „neo-eurázsiai ideológiát” kidolgozó és támogató Dugin nyilvánosságra került levelében támogatásáról biztosította a pártot, kommunikációs csatorna kiépítését javasolva a párt és az általa képviselt think tank között, a közös geopolitikai elképzelések érdekében. Dugin fő szervezője volt korábban a Nemzeti Bolsevik Pártnak, a Nemzeti Bolsevik Frontnak, végül 2002-ben a pro-putyinista Eurázsia Pártnak. Oroszországot alapvetően „szárazföldi hatalomként” határozza meg, szembeállítva az amerikai és euro-atlanti „tengeri hatalmakkal”, amely egybecseng a Michaloliakos által korábban felvetett szövetségkötési javaslattal a „tengeri hatalom” Görögország és a „szárazföldi hatalom” Oroszország között.

²⁶ 2013 szeptemberében a mozgalom egyik aktivistája meggyilkolta Pavlos Fyssas, antifasiszta rappert. Ezt követően a párt vezetőjét előzetes letartóztatásba helyezték, az Arany Hajnal pedig veszített támogatottságából, ugyanakkor 2014 elején a párt népszerűsége ismét növekedni kezdett.

²⁷ http://greek.ruvr.ru/2013_12_16/255918654/#.UrN2N1yFTtg.gmail

Egyes források szerint a kapcsolatfelvétel nem csak szimbolikus támogatást nyújt a szélsőjobb oldali párt számára, hanem az Arany Hajnal és Michaloliakos formális meghívását készítheti elő Oroszországba.

Ugyanakkor az előzetes letartóztatásból óvadék ellenében kiengedett Ilias P. Kasidiaris a párt vezetőjénél hamarabb eljutott Moszkvába 2013 novemberében, ahol az olasz Új Erővel és a brit BNP-vel tartott közös sajtótájékoztatón ítélte el a görög kormány „sztálini időköt idéző” politikai letartóztatásait. Az rbc.ru-nak adott interjúban Kasidiaris felvetette a parlament feloszlításának lehetőségét, amely akkor következne be, ha a párt vezetőit ért büntetőperre válaszul az összes képviselőjük lemondana mandátumáról. Emellett nem zárta ki, hogy referendum eredményeként Görögország kilépjen az eurózónából. Ennek fényében válik érthetővé a szóvivő 2014-es nyilatkozata²⁸, amely szerint Görögország azonnal szövetséget fog kötni Oroszországgal, amint a párt hatalomra kerül a választásokon.

Oroszországnak az Arany Hajnallal kapcsolatos magatartása egyszerre meglepő és kiszámítható, ha figyelembe vesszük a mainstream pártokat érintő reálpolitikai folyamatokat. Oroszország ugyanis egyértelműen geopolitikai térnyerésre próbálja felhasználni a görög válságot. A 2014 júniusáig az EU-elnökséget betöltő görög kormány támogatásáról biztosította az Európai Bizottságot az európai energetikapolitikát érintő szándékaiban, amely Görögország esetében az egyoldalú orosz gáz-függőség csökkentését jelenti a területén áthaladó gázvezetékek forrásainak diverzifikálása révén. Ez a döntés különösen rosszul érintette Oroszországot, amely Szergej Lavrov külügyminiszter 2013-as őszi nyilatkozata alapján aktív részese kíván lenni a görögországi gazdasági kilábalásnak. Ez a gyakorlatban a görög állami társaságok privatizációjában való részvételt jelenti, de a görög döntéssel a Hellenic Gas Transmission System Operator (DESFA) végül egy azeri vállalat kezébe került az orosz Gazprom helyett, noha az oroszok továbbra is versenyben vannak a görög vasúttársaság 100 százalékos tulajdonlásáért. Oroszország katonapolitikai kérése a Ciprusi Köztársaságot hozta kellemetlen helyzetbe, mivel az oroszok a sziget légibázisát szeretnék kibérelni az amerikaiak heves ellenkezése ellenére. Eközben 2013 novemberében Görögország és Oroszország a két ország közötti technikai védelmi megállapodás aláírásáról adott ki nyilatkozatot. Karolos Papoulias görög elnök pedig 2014 februárjában a Szocsi olimpián adott nyilatkozatában az orosz befektetőket üdvözölte, új EU-Oroszország kereskedelmi megállapodást aláírását vetítve előre a görög elnökség időszakára alatt.

A válság hatására tehát az euroatlanti-orosz geopolitikai vetélkedés komoly erővel zajlik a Kelet-Mediterráneumban úgy katonailag, mind gazdaságilag, középpontban az elvileg már régen integrált Görögországgal. Oroszország pedig a jelek szerint minden lapját meg kívánja játszani.

Nyilatkozó	Nyilatkozat
Nikolaos Michaloliakos (Voice of Russia, 2013. december 16.)	A Görögország és Oroszország közötti kapcsolatok erősek történeti és geopolitikai tekintetben. Görögország és Oroszország egymás természetes szövetségesei. Görögországnak fel kell adnia Oroszország részére a meleg tengereket biztonságának garantálásáért cserébe. Ezzel a szemlélettel áll szemben az elmúlt néhány évtized görög politikája, amely országunkat az európai plutokraták és amerikai szövetségeseik protektorátusává tették.
Ilias P. Kasidiaris (http://tsegkanews.gr , 2014. január 23.)	Ha az Arany Hajnal kormányra kerül, akkor rögtön szövetséget fog kötni Oroszországgal.

²⁸ http://taxalia.blogspot.hu/2014/01/blog-post_9271.html

Franciaország

Franciaország, az Egyesült Királysággal és Hollandiával együtt, centrum-országgént a perifériától eltérően nem rendelkezik történelmi kapcsolódással Oroszországhoz, talán éppen ezért figyelemreméltó a Nemzeti Front oroszbarátsága. Franciaország az Egyesült Királysághoz hasonló volumenű kereskedelmi partnere és piaca Oroszországnak, ugyanakkor a kereskedelmi egyenleg meglehetősen kiegyensúlyozott a két ország között. Míg korábban főleg a kommunista pártokon keresztül csatornázódott be az orosz befolyás, mára ennek eszköze mintha inkább a szélsőjobboldal lenne. A párt 1990-ig támogatta az Európai Uniót, integráció-ellenessége különösen a 2000-es évek újabb szerződése után erősödött fel, Marine Le Pen a belső határok visszaállítása és az Unióból való kilépést szorgalmazza.

Marine Le Pen és a Nemzeti Front (FN) a bemutatott szélsőjobboldali pártok közül az egyik legnyitottabb, és mindenképpen a legsokrétűbb oroszbarát állásponttal rendelkezik.

Az FN következetesen és elvszerűen támogatja Putyint személyesen, a rezsimek emberi jogi szempontból, továbbá az oroszok gazdasági és geopolitikai érdekeit egyaránt. **Az orosz-irányultság talán a leghangsúlyosabb kifejezést Le Pen 2011-es elnöki programjában kapott, amely gyakorlatilag a Nemzeti Front külpolitikai törekvéseinek centrumaként jeleníti meg Oroszországot és az orosz érdekeket.** A külpolitikai program első három pontja Franciaország „sorsának” alapvető átalításához és világpolitikai tényezővé válásához három markáns elvet fektet le. Egyrészt az európai nemzetek felemelkedését az Oroszországgal kialakítandó katonai és energetikai partnerségen alapuló stratégiai szövetséghez köti, másodsorban Németország számára egy trilaterális szövetségi rendszer kialakítását javasolja a Párizs-Berlin-Moszkva részvételével, harmadsorban egy Pán-Európai Unió létrehozását kezdeményezi Oroszország és Svájc bevonásával, kizárva Törökországot. Oroszország formális támogatását Le Pen a Kommerszantnak adott személyes interjúval²⁹ egészítette ki 2011-ben. Az interjúban leszögezi, hogy „a válság lehetőséget teremt az Oroszország felé való fordulásra”, majd kifejezi személyes csodálatát Vlagyimir Putyin iránt, akinek „a személye és éleslátása lehetővé tette Oroszország számára a megérdemelt prosperitás elérését”. A geopolitikát érintve Le Pen megjegyezte, hogy Franciaország jobban tenné, ha kivonulna a NATO-ból. Amint a Le Monde blogja pikírtan megjegyezte³⁰, a pártelnök jól időzítette az interjút a tervezett oroszországi útjához, amelyet a fogadó fél korábban már többször is elhalasztott, így jelezte Le Pen az orosz rezsimeknek, hogy „talán ő az egyetlen Franciaországban, aki megvédi Oroszországot”. Ha igaz, amit a Le Monde írja sugall, úgy tűnik, hogy Le Pen ebben az időszakban aktívan kereste Oroszország és Putyin támogatását. Azaz a fenti megnyilatkozások nem feltétlenül valamilyen gyümölcsöző kapcsolat eredményei, hanem inkább előfeltételei.

Oroszország azonban nem csak retorikailag találta meg a közös hangot a Nemzeti Fronttal, hanem a párthoz szorosan kötődő újságírókat alkalmaz a 2012-ben létrehozott francia nyelvű és az Egyesült Oroszország Párt logóját feltüntető Pro Russia TV.³¹ Emellett a francia szélsőjobboldal számára nyújt általános megmutatkozási lehetőséget a 2008-as alapítású párizsi orosz think tank, a Institut de la Démocratie et de la Coopération.³²

29 <http://www.kommersant.ru/doc/1793754>

30 <http://droites-extremes.blog.lemonde.fr/2011/10/14/pour-marine-le-pen-la-crise-donne-la-possibilite-de-se-tourner-vers-la-russie/>

31 <http://www.prorussia.tv/>

32 <http://www.slate.fr/story/75047/russie-fn>

2013-ban Le Pen az egyik legmagasabb szinten fogadta Alekszej Puskov a Duma külügyi bizottságának elnöke. A látogatás során a pártelnök találkozott az alsóház elnökével, Szergej Nariskinnel, majd sajtótájékoztatót tartott a Nemzetközi Kapcsolatok Moszkvai Állami Intézetében. Az intézet szimbolikus helyszínt biztosított Le Pen számára Oroszország európai szerepéről vallott nézeteinek újbóli kifejtésére, mely szerint „közös stratégiai érdekekkel és értékekkel rendelkező, európai országok vagyunk”. Nyilatkozatában egyúttal elutasította az Európai Uniónak Oroszország felé tanúsított „hidegháborúját” és Oroszország diktatúráként való démonizálását – Oroszország Vlagyimir Putyin új vezetése alatt valójában politikai, diplomáciai, gazdasági, társadalmi és morális felemelkedésen ment keresztül. A RIA Novostinak adott interjúban a pártelnök elismerően szólt a „liberális és globális modell” oroszok általi elutasításáról, mellyel identitásuk és kultúrájuk megőrzését biztosítják.

Le Pen nemcsak az Unió elkerülhetetlen felbomlásáról és az Oroszország segítségével létrejövő szabad és szuverén országok Európájának létrejöttéről szónokolt, hanem a NATO felesleges voltáról, mint az amerikai dominancia kifejeződéséről is. Le Pen produkciója mindenestre figyelemreméltó, és tovább erősíti azt a feltételezést, hogy az Oroszországban szövetségest kereső és találó európai szélsőjobboldali pártok még nagy nemzetállamok esetében is komoly egyoldalú függésbe, ezáltal kiszolgáltatottságba kerülnek a „nagy testvérrel” kötött alku során. Noha ez az állítás sokakat nem feltétlenül aggaszt, az orosz geopolitikának való egyoldalú kitettség mindenképpen komoly kockázatokat hordoz nemzetállami és uniós szinten egyaránt. Annak fényében pedig különösen elgondolkodtató, hogy a Nemzeti Front vezetésével áll rajthoz a legsikeresebb szélsőjobboldali pártokat, és várhatóan a legnagyobb ilyen típusú frakciót alakító, European Alliance for Freedom szövetség a 2014-es EP-választások során.

Nyilatkozó	Nyilatkozat
<p>Marine Le Pen elnökjelölti beszéde Párizsban (2011. november 19.)</p>	<p>A Nemzetek Európájának felemelkedését a NATO olyan egyesített vezetése eredményezi, amely átfogó katonai és energetikai partnerségen alapuló stratégiai szövetséget biztosít Oroszország számára, a katonai beavatkozások elutasításával és a nemzetközi jog tiszteletben tartásával. [...] Egy szuverén Pán-Európai Uniót létrehozását javasoljuk Oroszország és Svájc részvételével tiszteletben tartva a semlegesség státuszát, a nemzetközi jogot, a nemzeti adóztatást... az Egyesült Államok és Törökország nem lenne része ennek az entitásnak.</p>
<p>Marine Le Pen (Kommersant, 2011. október 13.)</p>	<p>Sosem titkoltam, hogy bizonyos mértékben csodálom Vlagyimir Putyint. [...] Nekem úgy tűnik, hogy Putyin személyiségére és éleslátására volt szüksége Oroszországnak a megérdemelt prosperitás eléréséhez, amely folyamatot a Franciaországgal és az európai országokkal folytatott aktívabb kooperáció tovább erősítheti. [...] A válság lehetőséget biztosít az Oroszország felé való fordulásra az Amerikai Egyesült Államok helyett.</p>
<p>Marine Le Pen (RIA Novosti, 2013. június 6.)</p>	<p>[...] az oroszok ragaszkodnak az identitásukhoz és kultúrájukhoz, elutasítják a globális liberális modellnek való alávetettséget, amely ellen én magam is küzdök Franciaországban. Testvér-államok vagyunk, és olyan közös érdekekkel rendelkezünk, melyeket komolyan át kell gondoljunk a jövőben az Oroszország és Franciaország közötti kapcsolat részeként. [...] miután az Európai Unió összeomlik, amely a jövőben szerintem meg fog történni, szabad és szuverén nemzetek Európáját fogjuk felépíteni a nemzetek közötti együttműködések alapján. Ebben az esetben Európa komolyan közeledhet Oroszországhoz. [...] Franciaországnak meg kell találnia a saját hangját egy olyan multipoláris világban, amely nem olyan egyoldalú, mint az Amerika dominálta jelenlegi.</p>

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban való politikai jelenlétéhez Oroszországnak kiemelt érdeke fűződik. Az ország két EU-szkeptikus pártja közül a UK Függetlenség Párt (UKIP) komoly támogatottsággal rendelkezik ugyan, de tevékenysége alapvetően csak az EU-ból való kilépés belföldi támogatásának megszerzésére összpontosul. A rasszista és fehér fajvédő Brit Nemzeti Párt (BNP) pedig egyik fontos szereplője az Angliából a 20. század második felében kiinduló nyugat-európai szélsőjobbaldali mozgalomnak. Igaz, 2014-re utóbbi párt léte is veszélybe került, vezetőjének, Nick Griffinnak anyagi csődjével, amely a párt meghatározó aktivistáinak és becslések szerint a tagság 90 százalékának távozása után következett be.

Angliában egyedül a BNP mutat fogékonyságot az oroszbarátság iránt. Ennek két meghatározó jelét láthattuk az elmúlt időszakban. Egyrészt Nick Griffin részt vett a képviselőházi választásokon megfigyelőként 2011-ben Oroszországban, illetve 2012-ben Ukrajnában. Griffin véleménye ezek után az volt, hogy „az orosz választás sokkal tisztább vagy „fairebb” volt az angolnál”. Másrészről a BNP honlapja nemcsak egyetért az orosz nézetekkel, hanem egyenesen Putyin-beszédeket publikál részben vagy egészben. A BNP és Putyin Oroszországa között tehát jól látható kölcsönös szimbolikus politikai legitimáció zajlik, amely vélhetőleg a brit világhatalmi szerepnek köszönhető, hiszen az orosz vagy ukrajnai választók csak arról értesülnek, hogy „brit megfigyelők” ellenőrzik a választások tisztaságát országukban.

Nyilatkozó	Nyilatkozat
Nick Griffin (www.bnp.org.uk, 2011. december 9.)	Az orosz választások sokkal tisztességesebbek, mint a nagy-britanniaiak.
Jack Dempsey (www.bnp.org.uk, 2014. január 1.)	Ahogy Alekszandr Dugin a legutóbbi interjúban kifejtette, Ukrajna kettévált egy nyugat-barát nyugat és egy orosz-barát kelet mentén. [...] Az ellentétet az Oroszország gyengítésére törekvő szokásos gyanús elemek keltik: Soros György Nyitott Társadalom Alapítványa, és nagy meglepetésemre a fehér nacionalista Svoboda párt! [...] reménykedjünk benne, hogy Putyinnak sikerül a színpad mögött ismét legyőznie a globalista-elitistákat, biztosan így lesz, ezt én garantálom.

Hollandia

Az elemzett pártok közül a Geert Wilders vezette holland Szabadság Párt (PVV) az egyetlen, amely bizonyos értelemben kettős játékot kezdett játszani Oroszországgal kapcsolatban 2013-ban. A párt ugyanis évekre visszamenőleg következetes bírálója Oroszországnak az emberi jogok, a gazdaság, a korrupció és még a szíriai konfliktus ügyében is. 2013 decemberében azonban Geert Wilders részt vesz az olasz Északi Liga konferenciáján, amelyen meghívottként és előadóként jelen voltak duma-képviselők is. Sokatmondó, hogy egyáltalán nincsenek hírek arról, Wilders vajon beszélt-e a kiemelt vendégként kezelt orosz delegációval, mindenesetre egy közös csoportképen szerepel Viktor Zubarevvel, az Egységes Oroszország képviselőjével. Közös téma pedig akad bőven, elsősorban a muszlim-ellenesség tekintetében. Az pedig elképzelhetetlen, hogy a PVV ne ismerné a European Alliance for Freedom alapító tagjaként a Nemzeti Front, az Északi Liga vagy az osztrák Szabadságpárt elkötelezettségét Oroszország iránt, beleértve a moszkvai látogatásokat is. Zubarev ráadásul meg is hívta a konferencia résztvevőit, így a PVV-t is Oroszországba a Családok Világkongresszusára 2014-ben. A PVV tehát kettős módon viszonyul Oroszországhoz, „elkötelezettsége” elsősorban a külföldi kapcsolat-építésben nyilvánul meg, belföldön többnyire elítéli Oroszországot.

Jelentősebb oroszbarát pártok támogatottsága

	2009-es EP választási eredmény szavazatarány (mandátumszám)	Legutolsó Parlamenti választási eredmény szavazatarány (mandátumszám, választás éve)	Várható EP választási eredmény szavazatarány (mandátumszám), a Pollwatch előrejelzése
FPÖ (Ausztria)	12,71% (2)	20,5% (40, 2013)	21% (4)
VB (Bélgium)	9,9% (2)	7,8% (12, 2010)	5,2% (1)
ATAKA (Bulgária)	11,96% (2)	7,3% (23, 2013)	-
DS (Csehország)	1,1% (0)	0,86% (0, 2013)	-
FN (Franciaország)	6,3% (3)	13,6% (2, 2012)	21,5% (18)
NPD (Németország)	-	1,3% (0, 2013)	1,3% (1)
XA (Görögország)	-	6,9% (18, 2012)	10,7% (2)
Jobbik (Magyarország)	14,8% (3)	20,5% (23, 2014)	19% (4)
FN (Olaszország)	0,47% (0)	0,26% (0, 2013)	-
LN (Olaszország)	10,2% (9)	4,1% (18, 2013)	4,2% (4)
TT (Litvánia)	12,2% (2)	7,7% (11, 2012)	20% (3)
SRP (Lengyelország)	1,5% (0)	0% (0, 2011)	-
LSNS (Szlovákia)	-	1,8% (0, 2012)	3,6% (0)
SNS (Szlovákia)	5,6% (1)	4,6% (0, 2012)	5,3% (1)
BNP (Egyesült Királyság)	6,2% (2)	1,9% (0, 2010)	-
Összes EP mandátum	26		38